

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการอุทยาน : กรณีศึกษา

เทศบาลนครนนทบุรี

วุฒิชัย วิทศิริ¹, หัซซากร วงศ์สายัณห์²

^{1,1}สาขาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการด้านอุทยานของเทศบาลนครนนทบุรีและปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการอุทยานปี 2554 ของเทศบาลนครนนทบุรี วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากการวิเคราะห์เอกสารและใช้วิธีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอุทยานปี 2554 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมและทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา จากการวิจัยพบว่า จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากอุทยานปี 2554 แม้ทุกพื้นที่จะมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาแต่การบริหารจัดการในครั้งนั้นก็ยังมีประสิทธิภาพที่แตกต่างกัน ทั้งนี้การศึกษาด้านอุทยานปี 2554 ของเทศบาลนครนนทบุรีพบว่าเทศบาลนครนนทบุรีประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการอุทยานในครั้งนั้นโดยมีปัจจัยจากการประสานงานและร่วมมือของทุกภาคส่วน ความสามารถของผู้นำและบุคลากรและความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้การแก้ไขปัญหาในครั้งนั้นบรรลุผลสำเร็จโดยเห็นจากพื้นที่ในความรับผิดชอบของเทศบาลนครนนทบุรีได้รับความเสียหายน้อยกว่าพื้นที่ใกล้เคียง เทศบาลนครนนทบุรีเรียกผลสำเร็จครั้งนี้ว่า นครนนท์ TEAMS

คำสำคัญ : ความสำเร็จ, การบริหารจัดการ, อุทยาน

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561
วันที่ 15 กันยายน 2561
ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Factors affecting success in flood management in 2011 Of Nonthaburi Municipality Wuttichai Witasiri¹, Hatchakorn Vongsayan²

^{1,2}Local administration Faculty of Humanities and Social Sciences Suan Sunandha Rajabhat University

ABSTRACT

This study aims to study 1. Flood Management Guidelines of Nonthaburi Municipality. 2. Factors Affecting Flood Management Efficiency in 2011 of Nonthaburi Municipality. The study is qualitative research. This study uses document analysis and interviewing methods. This is the first time we have been involved in flood management. Descriptive analysis. Research indicates that Nonthaburi is one of the provinces affected by the flood. Local government must solve the problem. But management has different results. The 2011 flood disaster of Nonthaburi Municipality It was found that the Nonthaburi Municipality was successful in flood management at that time, with the coordination and cooperation of all sectors. The ability of the and the personnel and independence of the local administration. At that time, the damage caused by the area of responsibility of Nonthaburi Municipality has been less damaged. Than the neighborhood. Nonthaburi Municipality called this success that NAKHON NONTEAMS.

Keywords : Success, Management, Flood

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทนำ

อุทกภัยที่ร้ายแรงเหตุการณ์หนึ่งของประเทศไทยที่เกิดขึ้นเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา คือ อุทกภัยในปี 2554 แม้สภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาด้านอุทกภัยบ่อยครั้ง แต่เหตุการณ์อุทกภัยปี 2554 เป็นครั้งที่ยุติภัยครั้งหนึ่งที่สุดในประวัติศาสตร์และจัดให้เป็นภัยพิบัติที่สร้างความเสียหายมากที่สุดเป็นอันดับที่ 4 ของโลก รองจากแผ่นดินไหวและสึนามิที่ญี่ปุ่นปี 2554 แผ่นดินไหวโกเบ หรือ The Great Hanshin earthquake ที่ญี่ปุ่น ปี 2538 และพายุเฮอริเคนแคทเธอรินาของสหรัฐปี 2548 เท่านั้น (สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน), 2555) โดยทั่วทุกภาคของประเทศได้ประสบอุทกภัยในครั้งนี้ โดยเฉพาะบริเวณภาคเหนือและภาคกลางของประเทศ แม้บางพื้นที่จะประสบอุทกภัยเป็นประจำ แต่อุทกภัยครั้งนี้เกิดขึ้นทั่วทุกพื้นที่และมีระยะเวลายาวนานกว่าทุกครั้ง ในส่วนของกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศและบริเวณปริมณฑล เป็นพื้นที่หนึ่งที่ประสบอุทกภัยในครั้งนี้ ถือเป็นเหตุการณ์น้ำท่วมที่หนักที่สุดครั้งหนึ่งของกรุงเทพมหานครด้วย อุทกภัยครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดความเสียหายเป็นวงกว้างมีผลกระทบทั้งทางภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ การส่งออก สังคมและภาคส่วนอื่นๆ อีกจำนวนมาก สาเหตุของอุทกภัยครั้งนี้เกิดจากฝนที่ตกหนักเป็นบริเวณกว้างและสะสมต่อเนื่องตลอดทั้งฤดูฝนจากอิทธิพลของมรสุมและพายุจำนวน 5 ลูก ส่งผลให้ตั้งแต่ 1 มกราคมถึง 31 ตุลาคม 2554 ไทยมีปริมาณฝนตกสะสม 1,822.4 มิลลิเมตร สูงกว่าค่าปกติ (เฉลี่ย 30 ปี) (ทีมวิเคราะห์สารสนเทศธุรกิจฝ่ายนโยบายเศรษฐกิจ

การเงิน, 2554 : 2) ทำให้การระบายน้ำเป็นไปอย่างล่าช้า จนทำให้เกิดการสะสมและเอ่อท่วมในที่สุด

จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดในภาคกลางจัดเป็นพื้นที่ในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร เป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับ ความเสียหายจากอุทกภัยในครั้งนี้เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่บริเวณราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง แบ่งออกเป็น 2 ฝั่งคือ ฝั่งตะวันตก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มทำให้มีน้ำท่วมถึง และฝั่งตะวันออกได้แก่พื้นที่ในเขตเทศบาลนครนนทบุรีและเทศบาลนครปากเกร็ด เป็นเขตเมืองมีประชากรหนาแน่น พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ทำให้มีบางพื้นที่ของจังหวัดประสบปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนเป็นประจำ (สำนักงานจังหวัดนนทบุรี, ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2560) แต่ในปี 2554 ทุกพื้นที่ของจังหวัดได้ประสบอุทกภัยในครั้งนี้จากการที่น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาเพิ่มสูงล้นประตูระบายน้ำ ตั้งแต่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณคลองบางเขน จนถึงคลองบางตลาด ซึ่งกั้นเชื่อมต่อกับกรุงเทพมหานคร จนไหลท่วมถนนบางสายในจังหวัดนนทบุรี เข้าสู่ตัวเมืองนนทบุรี ระดับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาที่สูงขึ้นยังส่งผลให้ประชาชนที่อาศัยอยู่นอกแนวคันกั้นน้ำต้องประสบปัญหาน้ำท่วม ในบริเวณแถบเทศบาลนครนนทบุรี เป็นเทศบาลขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองนนทบุรีที่เป็นเมืองหลักของจังหวัดนนทบุรี เป็นเขตเทศบาลนครที่มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นโดยมีจำนวนประชากรกว่า 255,000 คน (สำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครอง, ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560) เป็นพื้นที่ประสบอุทกภัยเหมือนในทุกพื้นที่ แต่จากการที่เทศบาลนนทบุรีสามารถจัดการกับปัญหาอุทกภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

จากการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และอาศัย การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทำให้พื้นที่ใน ความรับผิดชอบของเทศบาลนครนนทบุรีประสบ ปัญหาน้ำท่วมในปริมาณน้ำไม่สูงนักและ ประชาชนได้รับความเสียหายน้อยหาก เปรียบเทียบกับพื้นที่อื่น

จากข้อความข้างต้นจะพบว่า เทศบาลเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ที่ เกิดขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจ ทำให้มี ความเป็นอิสระในการบริหารจัดการพื้นที่ของ ตนเอง ซึ่งอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น คือการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ ประชาชนในพื้นที่ ในส่วนการจัดทำบริการ สาธารณะที่สำคัญของเทศบาลนครนนทบุรีในที่นี้ คือการจัดการภัยพิบัติในด้านอุทกภัย ถือเป็น ปัญหาที่เทศบาลนครนนทบุรีต้องจัดการแก้ไข ให้แก่ประชาชนในพื้นที่

ดังนั้น การศึกษาการบริหารจัดการด้าน อุทกภัยของเทศบาลนครนนทบุรี จึงถือเป็นเรื่อง สำคัญ ที่แสดงให้เห็นถึงผลการบริหารจัดการ ประสิทธิภาพ ความสำเร็จ รวมถึงอุปสรรคใน การดำเนินงานของการบริหารจัดการกับอุทกภัยที่ เกิดขึ้น อันสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบและวิธีการ ของการบริหารจัดการที่ประสบความสำเร็จของ เทศบาลนครนนทบุรีที่สามารถตอบสนองและ เข้าถึงประชาชนได้มากกว่ารูปแบบอื่นอย่างไร ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัย ที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการด้าน อุทกภัยปี 2554 ของเทศบาลนครนนทบุรี โดย มุ่งหวังที่จะศึกษาถึงรูปแบบและวิธีการบริหาร จัดการด้านอุทกภัยของเทศบาลนครนนทบุรี ที่จะ สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จ ปัญหา และ อุปสรรคของการบริหารจัดการ ซึ่งจะนำไปสู่

การปรับปรุงรูปแบบและวิธีการในการบริหาร จัดการกับปัญหาด้านอุทกภัยในอนาคต เพื่อให้ การบริหารจัดการด้านอุทกภัยของท้องถิ่นเกิด ประสิทธิภาพ และประชาชนเป็นผู้ได้รับประโยชน์ สูงสุดจากการดำเนินการของเทศบาลนครนนทบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จใน การบริหารจัดการอุทกภัย ปี 2554 กรณีศึกษา: เทศบาลนครนนทบุรี ในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการด้าน อุทกภัยของเทศบาลนครนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพใน การจัดการอุทกภัย ปี 2554 ของเทศบาลนคร นนทบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิง คุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งเป็นการศึกษา จากหลายแหล่งข้อมูลตามลักษณะของข้อมูล ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้ จึงใช้วิธีการศึกษาหลาย ลักษณะวิธีผสมผสานกันไป ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary studies) เป็นการศึกษาบทบาทหน้าที่ของ เทศบาลนครนนทบุรีตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติ และกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งวิธีการดำเนินการในการจัดการกับอุทกภัย ของเทศบาลนครนนทบุรี นอกจากนี้ได้ศึกษา กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบ แนวคิดในการศึกษาครั้งนี้
2. การศึกษาจากการสัมภาษณ์ (Interview) ได้ใช้วิธีการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้ที่มีอำนาจ หน้าที่ในการดำเนินการจัดการด้านอุทกภัยของ

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เทศบาลนครนนทบุรี เช่น ศูนย์อำนวยการป้องกัน
แก้ไขปัญหา น้ำท่วม และภาคส่วนต่างๆ ที่มี
ส่วนเกี่ยวข้องด้านการประสานงาน

ผลการวิจัย

ประวัติความเป็นมาของเทศบาลนครนนทบุรี

เทศบาลนครนนทบุรี โดยได้ยกฐานะเป็น
เทศบาลเมืองนนทบุรี เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์
พ.ศ. 2479 โดยในครั้งแรกมีอาณาเขตครอบคลุม
ตำบลสวนใหญ่ทั้งตำบล พื้นที่ 2.5 ตารางกิโลเมตร
ด้วยความเจริญจากสภาพพื้นที่อันเป็นเมือง
ปริมณฑลและมีพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร
ความเหมาะสมทางด้านผังเมือง พื้นที่ 2.5 ตาราง
กิโลเมตรมีอาคารบ้านเรือนหนาแน่นเต็มพื้นที่และ
ความต้องการในการให้บริการด้านสาธารณูปโภค
มีมากขึ้น และความเหมาะสมด้านการเมืองการ
ปกครอง ด้านเศรษฐกิจ การขยายตัวของชุมชน
เป็นไปอย่างรวดเร็ว เทศบาลจึงได้รายงาน
กระทรวงมหาดไทยขอขยายเขตเทศบาลจากเดิม
ออกไปอีก 4 ตำบล คือ ตำบลตลาดขวัญ ตำบล
บางเขน ตำบลบางกระสอ และตำบลท่าทราย
ต่อมาเมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2538 ได้มี
พระราชกฤษฎีกายกฐานะเทศบาลเมืองนนทบุรี
ขึ้นเป็น เทศบาลนครนนทบุรี มีผลบังคับใช้
ตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา
(พรศรี กิจธรรม และคณะ, 2557)

ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อของเทศบาล นครนนทบุรี

เทศบาลนครนนทบุรี เป็นเทศบาลขนาดใหญ่
ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
เป็นเมืองหลักของจังหวัดนนทบุรี และเป็นเขต
เทศบาลนครที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดใน
ประเทศไทย มีประชากรกว่า 250,000 คน

เทศบาลนครนนทบุรีมีอาณาเขตครอบคลุม 5
ตำบล 93 ชุมชน คือ ตำบลสวนใหญ่ 13 ชุมชน
ตำบลตลาดขวัญ 19 ชุมชน ตำบลบางเขน 13
ชุมชม ตำบลท่าทราย 26 ชุมชน และตำบลบาง
กระสอ 22 ชุมชน มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 38.90
ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตเทศบาลนครปาก
เกร็ด (อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี) มีคลอง
บางตลาดเป็นเส้นแบ่งเขต
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตหลักสี่
(กรุงเทพมหานคร) มีคลองประปาเป็นเส้นแบ่งเขต
- ทิศใต้ ติดต่อกับเขตบางซื่อ (กรุงเทพมหานคร)
และอำเภอบางกรวย (จังหวัดนนทบุรี) มีคลอง
บางเขนและแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นแบ่งเขต
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตองค์การบริหาร
ส่วนตำบลบางไผ่ เขตเทศบาลเมืองบางศรีเมือง
และเขตเทศบาลตำบลไทรมา (อำเภอเมือง
นนทบุรี) มีแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นแบ่งเขต

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา
แม่น้ำเจ้าพระยาแบ่งพื้นที่จังหวัดออกเป็น 2 ส่วน
คือฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก โดยมีเทศบาล
นครนนทบุรีตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำ
เจ้าพระยา พื้นที่ส่วนใหญ่จึงเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มี
คูคลองตามธรรมชาติเป็นจำนวนมาก จากอดีตที่
เคยใช้สัญจรไปมา ปัจจุบันคูคลองดังกล่าวใช้เพื่อ
การระบายน้ำเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้พื้นที่
บางส่วนที่เคยเป็นสวนผลไม้ก็ค่อยๆเปลี่ยนเป็นที่
อยู่อาศัย เป็นศูนย์กลางที่ตั้งของศูนย์ราชการ
หลายหน่วยงาน

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดนนทบุรีมีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้น อยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว เนื่องจากลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีความแตกต่างของระดับพื้นดินเพียงเล็กน้อย สภาพภูมิอากาศจึงมีลักษณะค่อนข้างสม่ำเสมอตลอดพื้นที่ ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน และฤดูหนาวตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคม อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยในรอบปีเท่ากับ 33.3 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยในรอบปีเท่ากับ 25.7 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนตลอดปี 1,674.2 มิลลิเมตร

ด้านสังคมประชากร

เทศบาลนครนนทบุรี ข้อมูลประชากรตามทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2561 ดังนี้ จำนวนประชากรทั้งสิ้น 255, 414คน เป็นชาย 120,631 คน เป็นหญิง 134,783 คน ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยต่อพื้นที่ของเขตเทศบาล เท่ากับ 6,596 คนต่อตารางกิโลเมตร โดยตำบลที่มีประชากรมากที่สุด คือ ตำบลท่าทราย มีจำนวน 73,474 คน รองลงมาได้แก่ ตำบลบางกระสอบ มีจำนวน 54,527 คน และตำบลตลาดขวัญ มีจำนวน 50,422 คน ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวรับข้าราชการ ค่าขายจะมีอาชีพเกษตรกรรมบางเพียงเล็กน้อย เนื่องจากสังคมได้เปลี่ยนเป็น เมืองมากขึ้น เนื่องจากเป็นศูนย์รวมของศูนย์ราชการเช่น กระทรวงพาณิชย์กระทรวงสาธารณสุข กรมราชทัณฑ์ กรมพลอากาศทหารบก เรือรบจากกลางบางขวางสถาบันโรคทรวงอกสำนักงาน

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

โครงสร้างทางเศรษฐกิจและรายได้ประชากร

จังหวัดนนทบุรีมีผลิตภัณฑ์มวลรวมมูลค่า 113,406 ล้านบาท รายได้เฉลี่ยต่อหัว 117,466 บาท ต่อปี เศรษฐกิจส่วนใหญ่มาจากภาคนอกเกษตรกรรม อันดับแรกคือ สาขาอุตสาหกรรม รองลงมา คือ สาขาการบริการธุรกิจการค้าส่ง ค้าปลีก และการซ่อมเครื่องยนต์เครื่องจักร ของใช้ในครัวเรือน ธุรกิจโรงแรม และธุรกิจบริการด้านการเงิน เป็นต้น

การเกษตรกรรม

พื้นที่เทศบาลนครนนทบุรีส่วนใหญ่เป็นชุมชนเมือง เป็นที่ตั้งของที่พักอาศัย แหล่งธุรกิจและศูนย์ราชการ ฯลฯ ด้านการเกษตรจะมีอยู่เพียงเล็กน้อย ในเขตตำบลสวนใหญ่ บางกระสอบ และตลาดขวัญ

การอุตสาหกรรม

การประกอบการอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลนครนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากไม้ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน อาหารและธุรกิจภาคบริการ ซึ่งประกอบไปด้วย ตำบลบางกระสอบ จำนวน 114 แห่ง ตำบลตลาดขวัญ จำนวน 79 แห่ง ตำบลบางเขน จำนวน 99 แห่ง ตำบลท่าทราย จำนวน 85 แห่ง และตำบลสวนใหญ่ จำนวน 14 แห่ง

การท่องเที่ยว

นนทบุรีเป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม จิตรกรรมเป็นจำนวนมากนอกจากนี้ ยังมีสภาพที่เป็นแม่น้ำลำคลองที่เป็นธรรมชาติมากมาย ซึ่ง

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สถานที่ท่องเที่ยวก็มีทั้งทางบกและทางน้ำ ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดนนทบุรีก็สร้างรายได้จำนวนมากให้กับพื้นที่เหล่านั้น

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- แหล่งน้ำธรรมชาติ เนื่องจากตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา พื้นที่ส่วนใหญ่จึงเป็นที่ราบลุ่ม มีคูคลองตามธรรมชาติเป็นจำนวนมากที่เคยใช้สัญจรไปมา ปัจจุบันคูคลองดังกล่าวใช้เพื่อการระบายน้ำเป็นส่วนใหญ่

- ทรัพยากรดิน เป็นดินที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตรกรรม แต่การใช้เป็นประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัย เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการขยายตัวด้านที่อยู่อาศัยจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้ ผลตอบแทนที่สูงกว่าการทำเกษตรกรรม ดังนั้น พื้นที่บางส่วนของเดิมเป็นสวนผลไม้ก็ค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นที่อยู่อาศัย

- สิ่งแวดล้อม จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดในเขตปริมณฑล มีการเจริญเติบโตทั้งทางเศรษฐกิจและ สังคมอย่างมาก รวมทั้งมีประชากรเข้ามาอาศัยเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น ปัญหาน้ำเสียจากแหล่งชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรม และปัญหามลพิษทางอากาศ

ศักยภาพของเทศบาลนครนนทบุรี

ในการบริหารจัดการของเทศบาลนครนนทบุรี มีนายกเทศมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในสาย งานบริหาร มีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาในสายงานประจำ มีหัวหน้าสำนักงานปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง เป็นผู้บังคับบัญชาสายงานที่รับผิดชอบ

โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคคล

เทศบาลนครนนทบุรี มีหน่วยงานทั้งหมด 5 สำนัก 2 กอง 2 แขวง ได้แก่ สำนักปลัดเทศบาล สำนักการช่าง สำนักการศึกษา สำนักการคลัง สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองวิชาการและแผนงาน กองสวัสดิการสังคม หน่วยงานตรวจสอบภายใน แขวงท่าทราย และแขวงสวนใหญ่ มีพนักงานเทศบาล จำนวน 306 คน พนักงานครูเทศบาล จำนวน 197 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 84 คน ลูกจ้าง (รับเงินอุดหนุนของรัฐ) จำนวน 40 คน พนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 582 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 555 คน รวมจำนวน บุคลากรทั้งสิ้น 1,796 คน

1. สำนักปลัดเทศบาล

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของเทศบาล และราชการที่มีได้กำหนดให้เป็น หน้าที่ของกอง หรือส่วนราชการใดในเทศบาล โดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วน ราชการในเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง แผนการปฏิบัติราชการของเทศบาล และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และที่ได้รับมอบหมาย

2. สำนักการคลัง

มีหน้าที่ความรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานการจ่าย การรับ การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงิน และเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกา งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จ เงินบำนาญ เงินอื่น ๆ งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแสดงฐานะทางการเงิน การจัดสรรเงินต่าง ๆ การจัดทำ บัญชีทุกประเภท ทะเบียนคุมเงินรายได้ และรายจ่ายต่าง ๆ การควบคุม การเบิกจ่าย งานทางบทลงประจำเดือน ประจำปี

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

งานเกี่ยวกับการพัสดุของเทศบาล และงานอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

3. สำนักการช่าง

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจ
ออกแบบ การจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรม
การจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบ
และเขียนแบบ การตรวจสอบ การก่อสร้าง
งานการควบคุม อาคารตามระเบียบกฎหมาย
งานแผนการปฏิบัติงานการก่อสร้างและซ่อมบำรุง
การควบคุมการก่อสร้างและซ่อม บำรุง งานแผนงาน
ด้านวิศวกรรมเครื่องจักรกล งานวิศวกรรมจราจร
การรวบรวมประวัติติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงาน
เครื่องจักรกล การควบคุม การบำรุงรักษา
เครื่องจักรกลและพาหนะ งานเกี่ยวกับแผนงาน
ควบคุม เก็บรักษา การเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์
อะไหล่ น้ำมันเชื้อเพลิง งานช่างสุขาภิบาล และ
งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และที่ได้รับมอบหมาย

4. สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

มีหน้าที่เกี่ยวกับสาธารณสุขชุมชนส่งเสริม
สุขภาพและอนามัย งานป้องกันโรคติดต่อ งาน
สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม และงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการ
ให้บริการด้านสาธารณสุข งานสัตวแพทย์
งานด้านการ รักษาพยาบาลในเบื้องต้นเกี่ยวกับ
ศูนย์บริการสาธารณสุข งานทันตสาธารณสุข
และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

5. กองวิชาการและแผนงาน

มีหน้าที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายและ
แผน ซึ่งมีลักษณะเพื่อประกอบการกำหนด
นโยบายจัดทำแผนหรือโครงการติดตาม
ประเมินผลการดำเนินงาน ตามแผนและโครงการ
ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็น นโยบายแผนงานและโครงการ
ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหารหรือ
ความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ อาจเป็นนโยบาย

แผนงานของเทศบาล และโครงการระดับชาติ
ระดับกระทรวง ระดับกรม หรือระดับจังหวัด
แล้วแต่กรณี และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง
ตามที่ได้รับมอบหมาย

6. สำนักการศึกษา

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหาร
การศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษาและ
การศึกษานอกระบบการศึกษา ส่งเสริมพัฒนา
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการ
เรียนรู้พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี
ทางการศึกษา วิเคราะห์วิจัยและประเมินผล
ทางการศึกษา รวมทั้งจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ เด็ก
และเยาวชน โดยเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น
การอบรม การจัดกิจกรรมนันทนาการ ทัศน
ศึกษาดูงาน และการจัดการด้านศิลปวัฒนธรรม
และประเพณีท้องถิ่น และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ตามที่ได้รับมอบหมาย

7. กองสวัสดิการสังคม

มีหน้าที่ความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการสังคม
สงเคราะห์ การส่งเสริมสวัสดิการเด็กและ
เยาวชน การพัฒนาชุมชน การจัดระเบียบชุมชน
หนาแน่นและชุมชนแออัด การให้คำปรึกษาแนะ
นำหรือ ตรวจสอบเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคม
และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

8. หน่วยงานตรวจสอบภายใน

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงาน
ตรวจสอบบัญชี เอกสารการเบิกจ่าย เอกสารการ
รับ เงินทุกประเภท ตรวจสอบการเก็บรักษา
หลักฐานการบัญชี งานตรวจสอบพัสดุและการ
เก็บรักษา งานตรวจสอบ ทรัพย์สิน และการทำ
ประโยชน์จากทรัพย์สินเทศบาลและงานอื่น ๆ ที่
เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย มีหัวหน้า
หน่วยงานตรวจสอบภายในควบคุมและปฏิบัติงาน

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

9. แขวงท่าทราย

มีหน้าที่ความรับผิดชอบกิจการภายในแขวงในส่วนที่เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานโดยให้ทีมงานสำนักงานแขวง ฝ่ายการคลัง งานสาธารณสุข อยู่ในแขวงหรืออาจจะให้มีการแบ่งส่วนงานอื่น ๆ ที่จำ เป็นมาปฏิบัติหน้าที่แขวงนั้น รวมทั้งปฏิบัติงานในหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

10. แขวงสวนใหญ่

มีหน้าที่ความรับผิดชอบกิจการภายในแขวงในส่วนที่เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานโดยให้ มีทีมงานสำนักงานแขวง งานคลัง งานสาธารณสุข อยู่ในแขวงหรืออาจจะให้มีการแบ่งส่วนงานอื่น ๆ ที่จำเป็นมา ปฏิบัติหน้าที่แขวงนั้น รวมทั้งปฏิบัติงานในหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เทศบาลนครนนทบุรี เป็นเมืองที่อยู่อาศัยจึงมีประชาชนจำนวนมากเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่มี ทั้ง ประชากรจริง และเป็นประชากรแฝงจำนวนมาก การรักษาความปลอดภัยจึงต้องมีความเข้ม ตามสัดส่วนของ ประชากรที่เพิ่มมากขึ้น

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ฝ่ายป้องกัน และบรรเทาสาธารณ ภัย เทศบาลนครนนทบุรี ได้จัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย ทั้งทางบกและทางน้ำ

มาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัย เทศบาลนครนนทบุรีเน้นมาตรการเชิงรุก คือ

1. ให้ความรู้แก่ผู้ครอบครองอาคาร ทั้งภาครัฐ และเอกชนในการป้องกันและระงับอัคคีภัย

2. ออกตรวจสอบอาคารสูงในหน้าที่ให้คำแนะนำ ในด้านความปลอดภัยของผู้อยู่อาศัย อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่ควรมีในอาคารนั้น

3. ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ให้มีความรู้ ความสามารถ ในการเข้าระงับอัคคีภัยในอาคารสูง

4. สำรวจติดตั้งน้ำยาดับเพลิงเคมีตามชุมชน ต่าง ๆ ในเขตเทศบาล พร้อมทั้งฝึกอบรม สาธิต แนะนำให้รู้จักวิธีการใช้ถังน้ำยาดับเพลิงอย่าง ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

5. สำรวจแหล่งน้ำธรรมชาติ หัวประปา ดับเพลิง ตลอดจนประสานงานกับการประปา นครหลวงในการติดตั้งหัวประปาดับเพลิง

ซึ่งในด้านอุทกภัยเทศบาลนครนนทบุรีไม่มี อุทกภัยตั้งแต่ปี พ.ศ.2551 ถึงปี 2555 การป้องกัน และแก้ไขปัญหามหาอุทกภัยในเขตเทศบาลซึ่ง สามารถแก้ไขปัญหาและควบคุมพื้นที่ไว้ได้

จากการศึกษาในงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผล ต่อความสำเร็จในการจัดการอุทกภัย: กรณีศึกษา เทศบาลนครนนทบุรี จะเห็นได้ว่า เทศบาลนคร นนทบุรีเป็นเทศบาลขนาดใหญ่ซึ่งมีจำนวน ประชากรอยู่เป็นจำนวนมาก โดยสภาพภูมิ ประเทศตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ด้วยทำเลที่ตั้ง ของเทศบาลที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาใกล้กับ ปากอ่าวไทย ทำให้มีผลต่อระดับน้ำขึ้นน้ำลงของ แม่น้ำและคลองในเขตเทศบาล ผลจากแรงหนุน ของน้ำทะเลมีผลต่อการบริหารจัดการป้องกันใน เขตเทศบาลของเทศบาลนนทบุรี ซึ่งต้องมีการ ประสานงานกับกรมอุทกศาสตร์ทหารเรือเพื่อ ทราบข้อมูลน้ำขึ้นน้ำลง ควบคู่กับการระบายน้ำ ต่างๆ จากเขื่อนทางภาคเหนือของกรมชลประทาน

ซึ่งจังหวัดนนทบุรีเคยถูกน้ำท่วมเมื่อปี 2526 จากใต้ฝุ่นคิม ครั้งนั้นแม้จะมีฝนตก 3 วัน 3 คืน ก็ สามารถผ่านไปได้ซึ่งตอนนั้นเทศบาลนครนนทบุรี เป็นเพียงเทศบาลเมืองนนทบุรีเพียงเท่านั้น โดยมี พื้นที่ประมาณ 2.5 ตารางกิโลเมตร แต่ในเดือน ตุลาคม ปี 2554 เทศบาลนครนนทบุรีได้ประสบ

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561
วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กับอุทกภัยครั้งยิ่งใหญ่หรือที่เรียกว่า มหาอุทกภัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในหลายจังหวัด รวมทั้งจังหวัดนนทบุรีที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาก็ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ในครั้งนี้เช่นเดียวกัน แต่เทศบาลได้มีการเตรียมความพร้อมโดยการขุดลอกคลอง ท่อระบายน้ำและการทำแผนป้องกันน้ำท่วมอย่างต่อเนื่อง แต่ในช่วงปี 2554 เทศบาลนครนนทบุรีได้นำสิ่งของไปช่วยที่จังหวัดลพบุรีที่บริเวณเขื่อนบางโฉมศรีแตก ทำให้เห็นถึงจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้นจึงกลับมาประสานงานเตรียมรับมือต่อสถานการณ์ โดยมีการสั่งให้ปรับแนวเขื่อนป้องกันน้ำท่วม จากความสูงกว่าระดับน้ำทะเล 2.50 เมตรเป็นความสูงโดยประมาณ 3.50 เมตรตลอดแนวประตูน้ำที่มีความสูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 3 เมตร จึงเสริมเป็น 3.8 เมตร เป็นจำนวนทั้งหมด 16 ประตู และมีการดูแลผู้ที่อยู่นอกแนวคันกันน้ำอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากระดับน้ำในปี 2554 มีมากกว่าทุกๆ ปี จึงทำให้ต้องมีการวางแผนการจัดการอย่างระบบ แต่ด้วยความร่วมมือจากชุมชน และอาสาสมัครและทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา ส่วนราชการ รวมทั้งบุคลากรของเทศบาลนครนนทบุรีที่ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จัดซื้ออุปกรณ์ กระจกอบทราย เครื่องสูบน้ำ ในช่วงที่ขาดแคลน ได้อย่างทันการณ์ทำให้สามารถผ่านพ้นภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบริหารจัดการอุทกภัย ปี 2554 ของเทศบาลนครนนทบุรี

ก่อนเกิดอุทกภัยในปี 2554 โดยทั่วไปทางเทศบาลนครนนทบุรีได้มีการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภัยพิบัติในด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ที่

จำเป็นให้เพียงพอต่อความต้องการและเพียงพอต่อจำนวนประชากรในพื้นที่ ซึ่งการบริหารงานของเทศบาลนครนนทบุรีมีหน่วยงานทั้งหมด 5 สำนัก 2 กอง 2 แขวง ในการบริหารจัดการของเทศบาลนครนนทบุรี มีนายกเทศมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในสายงานการบริหาร และมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาสายงานประจำ โดยมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบออกเป็นแต่ละส่วนงาน โดยทางเทศบาลนครนนทบุรีได้มีการจัดตั้งฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งได้มีการจัดกำลังเจ้าหน้าที่ และ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั้งทางบกและทางน้ำ โดยในด้านการจัดการด้านอุทกภัยนั้น เทศบาลนครนนทบุรีไม่เคยเกิดอุทกภัยมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2551- 2555 เพราะมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยการวางแผนควบคุมระดับน้ำในพื้นที่รับผิดชอบในทุกๆ ปี ซึ่งการบริหารจัดการอุทกภัยในปี 2554 ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การเตรียมการป้องกันน้ำท่วมเพราะถึงแม้ว่าเทศบาลนครนนทบุรีจะติดตามข่าว สถานการณ์น้ำท่วมมาโดยตลอดแต่ไม่อาจคาดการณ์ได้ว่ามวลน้ำจะมีมากเท่าใด จนกระทั่งในวันที่ 6 ตุลาคม 2554 คณะของเทศบาลนครนนทบุรีได้นำสิ่งของไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมที่จังหวัดลพบุรี จึงได้เห็นว่าสถานการณ์น้ำท่วมครั้งนี้รุนแรงมาก เพราะว่ามีปริมาณน้ำท่วมสองฝั่งถนน ตั้งแต่จังหวัดอยุธยา ไปจนถึงจังหวัดลพบุรี ดังนั้นทางเทศบาลนครนนทบุรีจึงจัดให้มีการประชุมในวันที่ 7 ตุลาคม 2554 โดยการประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมระหว่างคณะผู้บริหารและหัวหน้าส่วนงานของเทศบาลนครนนทบุรีเพื่อทำการกำหนดยุทธศาสตร์เตรียมการป้องกันน้ำท่วม อย่างเร่งด่วน

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

โดยการกำหนดยุทธศาสตร์การเตรียมการป้องกันน้ำท่วม มีการดำเนินการดังนี้

ประการแรก คือ การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยปี 2554 ที่บริเวณทำนายนนท์ การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยปี 2554 เป็นศูนย์หลักแก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือประสานงาน ติดตาม และระดมประชาชน ช่วยบรรจุงูทวาย ให้ได้อย่างน้อยวันละ 40,000 กูง โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นผู้อำนวยการศูนย์และปลัดเทศบาลเป็นรองผู้อำนวยการศูนย์เพื่อลดปัญหาความสับสนในการสั่งการและการประสานงาน

ประการที่ 2 คือ การเสริมระดับประตูระบายน้ำคลองทุกคลอง โดยให้มีความสูงประมาณ 3.5 เมตรให้ดำเนินการเสร็จสิ้นภายใน 7 วัน เช่น ประตูระบายน้ำคลองบางเขนเก่า, ประตูระบายน้ำข้างโรงเรียนสตรีรัตนบุรีวัดวัดเขมาภิรตาราม, ประตูระบายน้ำคลองบางตะนาวศรี เป็นต้น

ประการที่ 3 คือ การแบ่งหน้าที่เฝ้าระวังไม่ให้เกิดการพังทลายของคันกันน้ำริมแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีทั้งหมด 10 จุด ตลอด 24 ชั่วโมง เช่น บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณวัดเชิงท่าหน้าโบสถ์, บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาตั้งแต่วัดตำนกใต้ถึงวัดแคนอก เป็นต้น

ประการที่ 4 คือ การเตรียมความพร้อมในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ป้องกันน้ำ เช่น ทวาย, กูงบรรจุงูทวาย, เครื่องสูบน้ำ เป็นต้น

ประการที่ 5 คือ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการเตรียมการป้องกันน้ำและการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน โดยเป็นหน้าที่ที่แต่ละส่วนงานรับผิดชอบ

ในส่วนของแผนปฏิบัติการป้องกันน้ำท่วมเนื่องจากสถานการณ์น้ำท่วมครั้งนี้ มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทยหลายจังหวัด ซึ่งแต่ละท้องถิ่นหรือแต่ละจังหวัดย่อมมีภาระการบริหารจัดการเพื่อให้พื้นที่ของตนนั้นปลอดภัย การจะอาศัยหรือพึ่งพาท้องถิ่นอื่นเป็นเรื่องที่ยาก ดังนั้น หลักการคิดเบื้องต้นของเทศบาลนครนนทบุรีจึง ต้องอาศัยการบริหารจัดการภายใต้ภาวะจำกัดโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยคำนึงถึงประเด็นสำคัญต่างๆ ตามลำดับดังนี้

1) การคาดการณ์ว่าน้ำจะท่วมสูงเท่าใดและต้องทำคันกันน้ำสูงเท่าใด

เมื่อพิจารณาข้อมูลทางวิทยาศาสตร์จากกรมอุทกศาสตร์ทหารเรือประกอบกับแนวคิดด้านดาราศาสตร์และประสบการณ์ที่เคยผ่านการป้องกันน้ำท่วมเมืองมาก่อน จึงกำหนดให้แนวคันกันน้ำต้องสูงไม่น้อยกว่า 3.5 เมตรจากระดับน้ำทะเล

2) การคาดการณ์ว่าจะทำแนวคันกันน้ำที่ใดบ้างพื้นที่จะต้องทำแนวคันกันน้ำก็คือพื้นที่ติดริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ตามความยาวประมาณ 11 กิโลเมตรโดยอาศัยกำแพงบ้านพักแนวถนนริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นคันกันน้ำ สำหรับแนวคันกันน้ำหลักจะใช้กูงบรรจุงูทวายเรียงเป็นแนวคันกันน้ำทุกจุด

3) การคาดการณ์ว่าจะช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมได้อย่างไร

เนื่องจากผู้ประสบภัยเหล่านี้มีบ้านพักอาศัยติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาไม่อาจที่จะป้องกันไม่ให้น้ำท่วมได้แต่ควรให้ความช่วยเหลือด้านที่พักอาศัยส่งของบรรเทาทุกข์เช่น การจัดหาที่พักให้ชั่วคราวและนำข้าวสารอาหารแห้งไปบรรเทาทุกข์หรือ

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การจัดทำสะพานเข้าออกหรือจัดหาเรือเพื่อใช้
สัญจร

4) การคาดการณ์ว่าจะต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์
อะไหล่บ้างและสามารถจัดหาได้จากที่ใด

อุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกันน้ำท่วมของ
เทศบาลนครนนทบุรีที่จำเป็นจะต้องจัดหา เช่น
ปั้มน้ำขนาดต่างๆ ทราย ถุงบรรจุทราย ถังน้ำมัน
ท่อนไม้ขนาดต่างๆ

5) การจัดหากำลังคนในการบรรจุถุงทราย
และการลำเลียงขนส่งไปยังสถานที่กั้นน้ำ

การบรรจุถุงทรายและการเรียงถุงทรายเป็น
คันกั้นน้ำ ต้องใช้กำลังคนจำนวนมากเพราะลำพัง
บุคลากรของเทศบาลไม่เพียงพอจึงต้องต้องทำ
การประชาสัมพันธ์และจัดหาเพื่อให้ได้จำนวนที่
เพียงพอในการดำเนินการ

6) เงื่อนไขของเวลา

การดำเนินการทุกอย่างให้มีความพร้อม และ
เสร็จทันก่อนวันที่ 28 ตุลาคม 2554 เพราะเป็น
ช่วงเวลาที่น้ำจะขึ้นสูงสุด (ข้อมูลจาก อุทกศาสตร์
ทหารเรือ)

ระหว่างเกิดอุทกภัยในปี 2554

สถานการณ์น้ำท่วมเทศบาลนครนนทบุรี
เริ่มต้นจากเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน 2554
เป็นเวลา 45 วัน ปริมาณน้ำจำนวนมากไหล
มาจากทุกทิศทางล้อมรอบเทศบาลนครนนทบุรี
โดยเฉพาะบริเวณ ริมตลิ่งแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งมี
ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นดังนี้

เริ่มต้นจากทิศตะวันตก ริมฝั่งแม่น้ำ
เจ้าพระยาตลอดความยาวพื้นที่ 11 กิโลเมตร
ระหว่างวันที่ 1-30 ตุลาคม 2554 แม่น้ำเจ้าพระยา
รับน้ำเต็มที่ และไม่สามารถระบายลงสู่อ่าวไทยได้
ทันจนเอ่อล้นตลิ่ง น้ำท่วมบ้านเรือนเป็นจำนวน

มาก ตลอดลำน้ำที่ไหลผ่าน รวมทั้งเขตเทศบาล
นครนนทบุรีโดยระดับน้ำคลองมีความสูงประมาณ
3.19 เมตร เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดน้ำท่วม
บ้านเรือนประชาชนที่อยู่ชิดแม่น้ำเจ้าพระยา
บางส่วนรวมทั้งการรั่วซึมเข้าไปในเมืองเมื่อมีกรณี
แนวคันกั้นน้ำ บางจุดแตกหรือรั่ว แต่ก็สามารถ
ป้องกันพื้นที่ส่วนใหญ่ได้ จากการระดมกำลังทำ
คันกั้นน้ำ ติดตั้งเครื่องสูบน้ำและเสริมความสูง
ของประตูน้ำทุกประตู

ต่อมาระหว่างวันที่ 29 ตุลาคมถึง 5 พฤศจิกายน
2554 ในขณะที่สามารถป้องกันน้ำท่วมจากด้าน
แม่น้ำเจ้าพระยาได้แล้ว คืนในวันที่ 29 ตุลาคม
2554 มีแนวคันกั้นน้ำด้านเหนือของพื้นที่ ซึ่งอยู่
นอกพื้นที่ของเทศบาลนครนนทบุรีพังทลายลง
ทำให้น้ำจำนวนมากไหลทะลักลงสู่คลองประปา
ซึ่งเป็นคลองส่งน้ำดิบไปสู่โรงงานผลิตน้ำประปา
สามเสนในกรุงเทพมหานคร โดยคลองประปามี
เส้นทางไหลชิดเขตเทศบาลนครนนทบุรี
ทางด้านทิศตะวันออกตลอดแนวความยาว 4
กิโลเมตร ระดับน้ำในคลองประปาสูงชันกว่า 1
เมตรภายในคืนเดียวและรั่วไหลออกมาท่วมถนน
ประชาชนขึ้นประกอภกับคลองสวยซึ่งเป็นคลอง
คูขนานกับคลองประปา รับน้ำมาจากเทศบาล
นครปากเกร็ดและแบ่งรับน้ำบางส่วนจากคลอง
บางตลาดระบายไม่ทันในช่วงแรก ถึงแม้จะระดม
สูบน้ำออกเต็มที่ ก็ยังทำให้น้ำท่วมพื้นที่ข้างถนน
ประชาชนขึ้นเล็กน้อยในสองวันแรก ต่อมาได้มีการ
ประสานงานกับการประปา ทูบกู้แพงคลอง
ประปาให้น้ำบางส่วนระบายลงคลองไปแม่น้ำ
เจ้าพระยาได้ทัน

ช่วงสุดท้ายเหตุการณ์น้ำท่วมระหว่างวันที่5
ถึง 15 พฤศจิกายน 2554 พื้นที่บริเวณปลายของ
เทศบาลนครนนทบุรี ซึ่งอยู่ติดกับคลองบางเขน

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ตลอดความยาว 6 กิโลเมตร คลองบางเขนจะรับน้ำมาจากคลองเปรมประชากร และพื้นที่บางส่วนของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งคลองประปา และคลองส่วยระบายน้ำไม่ทัน น้ำในคลองบางเขนจึงล้นท่วมบ้านเรือนที่อยู่ริมคลองเล็กน้อย เทศบาลนครนนทบุรีได้ประสานงานกับกรุงเทพมหานคร เร่งการสูบน้ำออกที่ประตูน้ำปลายคลองบางเขนใหม่เชื่อมกับแม่น้ำเจ้าพระยา รวมทั้งการประสานงานกับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย และกองทัพเรือ เพื่อเข้าพื้นที่ดำเนินการติดตั้งเครื่องสูบน้ำ การขุดคลองบางเขนให้ระบายน้ำได้สะดวกขึ้น และที่สำคัญในช่วงวิกฤติสามารถระดมกำลังเรียงแนวคันกันน้ำด้วยกระสอบทรายสูง ตลอดความยาวถนนประชาชื่น 4 กิโลเมตร เสร็จภายใน 2 วัน จากอาสาสมัครกว่า 1000 คน ทำให้ถนนประชาชื่นสามารถสัญจรได้ รวมทั้งการปิดกั้นน้ำที่ระบายจากพื้นที่กรุงเทพมหานคร บางส่วนจึงสามารถแก้ไข ปัญหาได้สำเร็จ สำหรับทิศเหนือ พื้นที่ติดกับคลองบางตลาดตลอดความยาว 5.7 กิโลเมตรคลองบางตลาดมีต้นน้ำเริ่มต้นมาจากกรุงเทพมหานคร และรับน้ำบางส่วนมาจากพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ดและคลองส่วย ระบายลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา ในช่วงแรกๆ น้ำจะล้นจากคลองบางตลาดท่วมพื้นที่อยู่ 2-3 วันซึ่งได้มีการแก้ไขโดยการเร่งสูบน้ำระบายออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยา ผ่านทางประตูระบายน้ำคลองบางตลาดเต็มประสิทธิภาพ

ความเสียหายและผลกระทบจากน้ำท่วม

สถานการณ์น้ำท่วมเทศบาลนครนนทบุรี ครั้งนี้เป็นครั้งที่ใหญ่ที่สุดที่เทศบาลนครนนทบุรี ประสบมา แต่ยังมีโชคดีที่ปริมาณน้ำจำนวนมากมหาศาลไหลมาล้อมที่ละด้าน ทำให้มีเวลาในการ

ป้องกัน โดยเฉพาะฝั่งทิศตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ที่มีระดับน้ำสูงถึง 3.19 เมตรจากระดับน้ำทะเล (วัดจากบริเวณท่าน้ำ นนทบุรี) แต่เทศบาลนครนนทบุรีก็สามารถที่จะป้องกันพื้นที่ส่วนใหญ่ไว้ได้ มากกว่า 110,000 หลังคาเรือน มีประมาณ 5000 หลังคาเรือนที่ได้รับความเดือดร้อน เนื่องจากอยู่ติดแม่น้ำเจ้าพระยาและนอกแนวคันกันน้ำจึงไม่สามารถที่จะป้องกันน้ำไม่ให้ท่วมไว้ได้ ซึ่งถ้าหากเทศบาลนครนนทบุรีไม่สามารถป้องกันไว้ได้ น้ำจะท่วมเขต เทศบาลนครนนทบุรี สูงเฉลี่ย 1-2 เมตร ความเสียหายที่เกิดขึ้นจะไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท ไม่ว่าจะ เป็นความเสียหายของทรัพย์สิน อาคารบ้านเรือน ความเสียหายด้านจิตใจของผู้ประสบภัย ค่าใช้จ่ายในการบูรณะ พื้นฟูแหล่งธุรกิจ อาคารบ้านเรือนและสภาพของบ้านเมือง และที่สำคัญหากเทศบาลนครนนทบุรีไม่สามารถป้องกันไว้ได้ น้ำจะไหลท่วมเมืองนนทบุรีและจะไหลท่วมพื้นที่ใกล้เคียงอย่าง กรุงเทพมหานคร ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมหาศาล อย่างไรก็ตามน้ำท่วมครั้งนี้มีผู้เสียชีวิตเพียง 1 ราย เป็นเด็กชายอายุประมาณ 10 ขวบ โดยเสียชีวิตจากการเล่นน้ำ

หลังเกิดอุทกภัยในปี 2554

การช่วยเหลือหลังสถานการณ์เข้าสู่สภาวะปกติ ได้มีการประสานความช่วยเหลือจากรัฐบาลที่ได้ให้งบประมาณ และช่วยเหลือชาวบ้าน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนรวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 43,397,964 บาทรวมทั้งการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ฟื้นฟูสภาพ ซึ่งจากสถานการณ์น้ำท่วมที่เกิดขึ้นทำให้เทศบาลนครนนทบุรีทำการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของระบบระบายน้ำในปัจจุบันต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต เนื่องจาก

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เล็งเห็นว่า หากยังไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบระบายน้ำให้มีความเหมาะสม จะส่งผลให้เกิดน้ำท่วมขังในพื้นที่ต่างๆ มากขึ้น และมีระยะเวลาที่น้ำท่วมขังนานขึ้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ระบบระบายน้ำของเทศบาล จึงถูกออกแบบให้สอดคล้องกับระบบป้องกันน้ำท่วม และการระบายน้ำของพื้นที่โดยรอบของเทศบาล การจัดทำระบบป้องกันน้ำท่วมของพื้นที่เทศบาล จะเป็นการจัดทำแนวป้องกันน้ำท่วมตามแนวริมตลิ่งแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งจะต่อเชื่อมกับแนวคันป้องกันน้ำท่วมของกรุงเทพมหานครที่สถานีสูบน้ำคลองบางเขนเก่าไปจนบรรจบกันแนวคันป้องกันน้ำท่วมที่ได้มีการออกแบบไว้ของเทศบาลนครปากเกร็ดที่สถานีสูบน้ำคลองบางตลาด ซึ่งมีระยะทางยาวประมาณ 11 กิโลเมตร นอกจากนี้ แนวทางป้องกันน้ำท่วมดังกล่าว ในส่วนของคลองระบายน้ำ ในพื้นที่โครงการที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยาก็ได้มีการจัดทำอาคารชลศาสตร์ ซึ่งเป็นประตูระบายน้ำ และสูบน้ำ สำหรับใช้ควบคุมการถ่ายเทน้ำระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยา กับคลองระบายน้ำในพื้นที่เทศบาล

นอกจากนี้ยังมีโครงการก่อสร้างเร่งด่วน เพื่อป้องกันน้ำท่วมจากแม่น้ำเจ้าพระยาเทศบาลนครนนทบุรี ได้จ้างบริษัทที่ปรึกษาทำการสำรวจ และออกแบบโครงการก่อสร้าง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบการระบายน้ำ และการป้องกันน้ำท่วมจากแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อขอรับการสนับสนุนจากรัฐบาล นอกจากนี้ยังมีการใช้มาตรการทางผังเมือง และมาตรการไม่ใช้สิ่งก่อสร้างเป็นการเสริมในการแก้ไขปัญหาที่ชุมชนในพื้นที่ชุมชน โดยมี การติดตามการเตือนภัยของกลุ่มน้ำเจ้าพระยา และอ่าวไทย โดยการคาดการณ์ล่วงหน้าของปริมาณน้ำเหนือหลากในแม่น้ำเจ้าพระยาที่อาจมี

ผลกระทบต่อระดับน้ำสูงในบริเวณพื้นที่ มีการประสานงานกับศูนย์พยากรณ์น้ำท่วม และการบริหารจัดการน้ำ เพื่อเตรียมป้องกัน และบริหารระบบป้องกันน้ำได้ทันกับเวลาในอนาคต และมีการนำข้อมูลการพยากรณ์ระดับน้ำทะเลประจำวันของกรมอุตุนิยมวิทยา มาทำการพิจารณาเทียบกับระบบป้องกันน้ำท่วมที่มีอยู่ เพื่อเตรียมการป้องกัน และแก้ไขให้ทันท่วงที โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน ซึ่งจะมีน้ำหลากจากแม่น้ำเจ้าพระยามาสมทบนอกจากนี้ยังมีการนำข้อมูลการพยากรณ์ปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ จากกรมอุตุนิยมวิทยา โดยข้อมูลของการพยากรณ์จะนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารงานในพื้นที่ เพื่อรองรับปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการไม่ใช้สิ่งก่อสร้างที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่ชุมชนให้มีความยั่งยืนนั้นได้มี การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เทศบาล และพื้นที่ใกล้เคียงควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีการจัดทำการศึกษาความเป็นระบบ โดยมีการวางแผนการดำเนินการช่วยเหลือให้ปฏิบัติได้จริง เมื่อเกิดอุทกภัย และมีการจัดเตรียมแผนการฟื้นฟูชุมชน หลังจากอุทกภัย ผ่านพ้นไป นอกจากนี้ยังมี การจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงวิธีรับมือต่อสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกรณีการเกิดอุทกภัยขนาดกลาง ถึงขนาดใหญ่ โดยกำหนดภาพรวมของการแก้ไขปัญหาที่ชุมชน และการระบายน้ำ โดยกำหนดภาระหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน และกำหนดองค์กรกลางของจังหวัดเพื่อทำหน้าที่กำหนด

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

นโยบาย ปรับปรุงแผนงานรวม ดูแลการจัดงบประมาณ การชดเชย และการติดตาม กระตุ้นให้มีการปฏิบัติงานในภาพรวมอย่างต่อเนื่อง (รายงานจากวิทยากรผู้ปฏิบัติในท้องถิ่น)

ปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการอุทกภัยในปี 2554

เป็นเรื่องปกติในระหว่างการบริหารจัดการการป้องกันน้ำท่วม ย่อมจะต้องมีปัญหาหรืออุปสรรคให้แก่ตลอดเวลาทั้งปัญหาเฉพาะหน้าจากการปฏิบัติงานป้องกันน้ำท่วม และจากขั้นตอนการบริหารงาน ซึ่งมีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นดังนี้

1) ปัญหาข่าวลือในทางลบ เช่น เชื่อนแตกแล้ว เมืองนนท์น้ำท่วมแล้ว เทศบาลยอมแพ้ไม่ป้องกันน้ำท่วม (สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของเทศบาลรายหนึ่ง, 2561) เป็นข่าวลือที่เกิดขึ้นใน ขณะนั้น ซึ่งทางเทศบาลต้องทำการประชาสัมพันธ์ แก้ไขและให้ข้อมูลที่เป็จริงต่อประชาชนอย่างต่อเนื่อง

2) การขาดแคลนกำลังคนช่วยบรรจุงูททราย ลำปางบุคลากรของเทศบาลนครนนทบุรีเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอโดยเฉพาะกำลังพลที่ต้องผลิตกูททรายอย่างน้อยวันละ 40,000 กูท เนื่องจากบุคลากรของเทศบาลนนทบุรีมีน้อยและเริ่มอ่อนล้าจึงต้องการอาสาสมัครจำนวนมากมาช่วยในการบรรจุงูทและขนส่งกูททรายไปยังจุดกั้นน้ำโดยใช้เสียงประชาสัมพันธ์เช่นสถานีวิทยุท้องถิ่น สื่อออนไลน์ ซึ่งสามารถช่วยแจ้งข่าวสารและระดมอาสาสมัครช่วยได้ทันเหตุการณ์

3) การขาดแคลนวัสดุป้องกันน้ำท่วม จำพวกทราย กูททราย ปิมน้ำ ในช่วงวิกฤติการ จำหน่ายและผลิตวัสดุดังกล่าวไม่เพียงพอ ทำให้

เกิดการแย่งชิงการซื้อและต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมากในการซื้อวัสดุอุปกรณ์เหล่านี้

4) การแย่งชิงกูททรายของประชาชน เมื่อใกล้ถึงจุดวิกฤติ ประชาชนเริ่มตื่นตระหนกแต่ละบ้านต้องการกูททรายค่อป้องกันบ้านของตนเอง ในขณะที่ทรายหายากขึ้นเทศบาลต้องเก็บกูททรายเหล่านี้ไว้ป้องกันในส่วนรวมเพราะถ้ากั้นน้ำด้านแม่น้ำเจ้าพระยาไม่ได้การนำทรายไปกั้นน้ำเฉพาะบ้านก็ไม่เกิดประโยชน์ในหลายครั้งที่ไม่สามารถชี้แจงด้วยเหตุผลให้เข้าใจก็ต้องรับฟังด้วยความอดทนหรือให้ผู้บริหารเป็นคนเข้าไปคุย (สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของเทศบาลรายหนึ่ง, 2561)

5) ในช่วงแรกเทศบาลนครนนทบุรีได้รับความช่วยเหลือหรือมีอาสาสมัครมาช่วยบรรจุงูทรายน้อยมาก แต่หลังจากวันที่ 15 ตุลาคม 2554 น้ำเริ่มสูงมากจนมองเห็นว่าน้ำใกล้จะประกอบกับมีปัญหากการแตกรั่วของแนวกั้นน้ำ ทำให้น้ำทะลักเข้าเมืองบางส่วนก็ทำให้เกิดการตื่นตระหนกให้ทำการช่วยเหลือจากอาสาสมัครและของบริจาคหลังไหลเข้ามาเป็นจำนวนมาก (สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของเทศบาลรายหนึ่ง, 2561) ทำให้การบริหารจัดการดีขึ้นและทันต่อเหตุการณ์

6) ความขัดแย้งระหว่างผู้ที่กั้นน้ำท่วมและผู้ที่อยู่หลังคันกั้นน้ำ โดยเข้าใจว่าถ้าให้น้ำท่วมพื้นที่ทั้งหมดก็อาจทำให้น้ำท่วมลดลงหรือคิดว่าน้ำควรท่วมให้ทั่วถึงกันเพื่อที่จะได้เท่าเทียม ซึ่งทางเทศบาลก็ได้จัดส่ง เจ้าหน้าที่เทศบาล สมาชิกเทศบาล ลงไปประนีประนอมให้เข้าใจกันในทุก ๆ ฝ่าย

7) การเกิดเหตุก้ำกึ่งน้ำแตกรั่ว กะทันหันเป็นประจำ ทำให้น้ำรั่วเข้าเมืองอย่างรวดเร็วต้องระดมคน วัสดุอุปกรณ์ ทำการซ่อมแซมกันเร่งด่วนบางวันแตกรั่วหลายจุดยังเป็นปัญหา

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

(สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของเทศบาลรายหนึ่ง, 2561) ส่วนใหญ่เป็นการแตกรั่วเนื่องจากกำแพงบ้าน กำแพงวัดซึ่งมีสภาพเก่า เมื่อเกิดกรณีเช่นนี้ กำแพงของอาสาสมัครจึงมีความจำเป็นอย่างมาก

8) การใช้ทรัพยากรป้องกันน้ำท่วมอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นกรณีการบรรจุถุงทราย การเรียงกระสอบทรายกันน้ำให้มั่นคงแข็งแรงไม่ชำรุดสูญเสียเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพราะในช่วงเวลาวิกฤติถ้าหากไม่สามารถส่งทรายถุงให้ได้ตามจำนวนและเวลาที่ต้องการจะเกิดการแย่งซื้อจากลูกค้าหลายรายจึงต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

9) ข้อมูลปริมาณน้ำที่ปล่อยจากเขื่อนกักน้ำ กรมชลประทานแจ้งให้ประชาชนทราบว่าจะมีการปล่อยน้ำจำนวนกี่ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ถ้าเราสามารถเปรียบเทียบได้ว่าปริมาณน้ำดังกล่าวจะส่งผลในระดับใดในแม่น้ำสายหลัก จะทำให้ประชาชนเข้าใจได้ง่ายและเตรียมการได้ถูกต้องมากขึ้น

10) ต้องมีงบประมาณเพียงพอ ถ้าท้องถิ่นไม่มีงบประมาณเหลือพอก็เป็นปัญหาแน่นอน ซึ่งทางเทศบาลนครนนทบุรีได้นำเงินมาใช้จ่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนเงิน 78 ล้านบาท

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการอุทกภัยในปี 2554

จากการวิเคราะห์และศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านอุทกภัยปี 2554 ของเทศบาลนครนนทบุรีพบว่า มีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการอุทกภัยดังต่อไปนี้

ในการแก้ไขปัญหาการป้องกันอุทกภัยของเทศบาลนครนนทบุรี เรียกเส้นทางสู่ความสำเร็จในครั้งนี้อ่าว่า ความเป็นนครนนท์ TEAMS (ฝ่าวิกฤตน้ำท่วมมหาโหด 2554 เทศบาลนครนนทบุรี, 2557: 100) ที่ป้องกันให้ทุกพื้นที่ปลอดภัย โดยมีองค์ประกอบปัจจัยสู่ความสำเร็จดังนี้

T = TECHNIC, TIME การมีประสบการณ์ป้องกันน้ำท่วมมาก่อนและมีความรู้ในสภาพพื้นที่ ความชำนาญในการทำแนวป้องกันน้ำท่วม ที่ทันต่อเหตุการณ์ของบุคลากรของเทศบาลนครนนทบุรี รวมถึงชุมชนริมน้ำหลายชุมชนที่รวมกลุ่มกันเพื่อป้องกันบ้านเรือนของตนเองทำให้การดำเนินการในครั้งนี้นี้ประสบความสำเร็จ

E = EVALUATION การวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องทำให้กำหนดแนวป้องกันและระดับความสูงของคันกั้นน้ำได้ถูกต้อง การตรวจสอบสภาพพื้นที่และการเผื่อระวัง ติดตามผล ตลอดเวลาช่วยให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ทันเวลา

A = ADMINISTRATION การบริหารจัดการบุคลากรโดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความถนัดและความชำนาญของบุคคลที่มาช่วยการปฏิบัติงานน้ำท่วมทำให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ เมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นท้องถิ่นต้องมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จำนวนมากในการแก้ไขปัญหา แต่งบประมาณประจำปีมาช่วยแก้ไขปัญหาได้เพียงพอ ท้องถิ่นต้องเบิกจ่ายจากเงินสะสมของท้องถิ่น ซึ่งทางท้องถิ่นจะต้องมีเงินสะสมไว้ให้เพียงพอ ในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า โดยเทศบาลนครนนทบุรี ได้ใช้เงินสะสมของเทศบาลเองเป็นจำนวนเงิน 78 ล้านบาทในการบริหารจัดการป้องกันน้ำท่วมในครั้งนี้อันถึงแม้จะมีเงินแต่ก็ต้องพยายามแสวงหา วัสดุอุปกรณ์

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

น้ำท่วมที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพและ
ทันเวลา

M = MANAGEMENT การมีศูนย์อำนวยการ
ป้องกันน้ำท่วมและ การบริหารจัดการประสานงาน
การสั่งการและการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ
โดยเฉพาะบุคลากรของเทศบาลนครนนทบุรีทุก
ส่วนงาน และ การบริหารจัดการในหลากหลาย
รูปแบบ ทำให้สามารถที่ปรับปรุงการดำเนินงาน
ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในภาวะวิกฤต
ที่เกิดขึ้น

S = SPIRIT&SACRIFICE ถือเป็นส่วนสำคัญ
ที่สุดเพราะความเป็นหนึ่งเดียวกัน ความมีน้ำใจ
และความเสียสละของประชาชนทุกคน ภาคธุรกิจ
ภาคเอกชน ส่วนราชการต่างๆ คณะผู้บริหาร
พนักงาน ลูกจ้างของเทศบาลนครนนทบุรี และ
ผู้ที่มีส่วนในการป้องกันน้ำท่วมครั้งนี้ทุกคนและ
ทุกภาคส่วนถือเป็นส่วนสำคัญที่ขับเคลื่อนให้การ
ดำเนินการครั้งนี้ประสบความสำเร็จและเสร็จสิ้น
ภายในระยะเวลา 45 วัน

คำว่า นครนนท์ TEAMS เป็นสิ่งที่เทศบาล
นครนนทบุรีได้สร้างขึ้นภายหลังเกิดอุทกภัยในปี
2554 โดยพิจารณาจากการบริหารจัดการในช่วง
ที่เกิดภัยพิบัติของทุกภาคส่วนที่เทศบาลนคร
นนทบุรีเห็นว่าเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จใน
ครั้งนั้น

1. ความสามารถของผู้นำและบุคลากร ในปี
2554 เทศบาลนครนนทบุรีมีผู้นำและบุคลากรที่มี
ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการแก้ไข
ปัญหาอุทกภัย เนื่องจากจังหวัดนนทบุรีมีสภาพ
ภูมิประเทศติดแม่น้ำเจ้าพระยาโดยที่ตั้งของ
เทศบาลอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งใกล้ปากอ่าว
ไทย จึงเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย ทำให้
ผู้นำและบุคลากรเล็งเห็นถึงความสำคัญและ

เตรียมแผนรับมือการจัดการกับอุทกภัย เมื่อเกิด
อุทกภัยปี 2554 ผู้นำจึงได้นำแผนที่มีการวางไว้มา
ปรับใช้กับสถานการณ์จริง ภายหลังจากเกิด
อุทกภัยเทศบาลนครนนทบุรีได้จัดตั้งศูนย์ป้องกัน
และเฝ้าระวังน้ำท่วมเพื่อรับมือกับการเกิดอุทกภัย
ในปีต่อ ๆ ไป

2. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้ง ภาครัฐ
ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม การบริหาร
จัดการกับอุทกภัยปี 2554 ช่วงแรกเทศบาลเป็น
ตัวแสดงหลักในการแก้ไขปัญหา ต่อมาคนในพื้นที่
เล็งเห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อ
กว้าง จึงทำให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมของภาค
ส่วนอื่นๆ โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ที่ให้การ
ช่วยเหลือในทุกๆ ด้านทำให้การบริหาร
จัดการกับอุทกภัยในครั้งนี้เกิดผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

3. ความเป็นอิสระขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น เนื่องจากเทศบาลนครนนทบุรีได้รับ
การกระจายอำนาจจากส่วนกลางทั้งในเชิงพื้นที่
และเชิงภารกิจ ทำให้เทศบาลนครนนทบุรีมีอิสระ
ในการบริหารจัดการและการจัดบริการสาธารณะ
ในพื้นที่ของตนเอง เทศบาลนครนนทบุรีจึงนำ
ความเป็นอิสระมาใช้จัดการกับอุทกภัยในครั้งนี้
ประกอบกับการเกิดอุทกภัยในปี 2554 ทั่วทั้ง
ประเทศประสบอุทกภัยในครั้งนี้เช่นเดียวกัน ทำให้
รัฐบาลไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึง
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องพึ่งพา
ตนเองในการรับมือกับอุทกภัยในครั้งนี้ จึงสะท้อน
ให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถ
บริหารจัดการได้ด้วยตัวของท้องถิ่นเอง โดยไม่
จำเป็นต้องพึ่งพาส่วนกลาง เช่นเดียวกับ เทศบาล
นครนนทบุรีที่สามารถบริหารจัดการกับอุทกภัย
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เงื่อนไขความสำเร็จของการบริหารเมือง

ขนาดที่เหมาะสมของเขตการปกครอง

เทศบาลนครนนทบุรีเป็นเทศบาลนครขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดนนทบุรีโดย เป็นเมืองหลักของจังหวัดนนทบุรี โดยภายในเขตเทศบาลนั้นมีประชากรกว่า 250,000 คน จากจำนวนประชากรที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้เทศบาลนครนนทบุรีถูกจัดว่าเป็น เทศบาลที่มีประชากรมากที่สุดในประเทศไทย เนื่องจากที่ตั้งของเทศบาลนครนนทบุรีอยู่ในชานเมือง ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร และเป็นส่วนหนึ่งของปริมณฑล ทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานเข้าสู่พื้นที่ส่วนนี้เป็นจำนวนมาก โดยพื้นที่ความรับผิดชอบของ เทศบาลนครนนทบุรีมีอาณาเขตครอบคลุม 5 ตำบลของอำเภอเมืองนนทบุรี ได้แก่ ตำบลสวนใหญ่, ตำบลตลาดขวัญ, ตำบลบางเขน, ตำบลบางกระสอบ และตำบลท่าทราย และมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 38.90 ตารางกิโลเมตรโดยมีข้อมูลประชากรตามทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2561 ดังนี้ จำนวนประชากรทั้งสิ้น 255, 414 คน เป็นชาย 120,631 คน เป็นหญิง 134,783 คน ซึ่งขนาดพื้นที่ที่เทศบาลนครนนทบุรีต้องรับผิดชอบนั้นถือเป็นขนาดที่มีความหนาแน่นและแออัดเกินไป เนื่องจากไม่เหมาะสมกับจำนวนประชากรที่มีเป็นจำนวนมาก ขนาดพื้นที่ที่เหมาะสมมีผลต่อการบริหารจัดการเป็นอย่างยิ่ง เพราะขนาดและความหนาแน่นทำให้จัดสรรทรัพยากรไม่ทั่วถึงและนำมาซึ่งปัญหาต่างๆตามมาเป็นจำนวนมาก อย่างเช่นปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ที่มีมีการปลูกสร้างที่อยู่อาศัยและโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดผลกระทบที่ไม่คาดคิดบางอย่างตามมา เช่นปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้น เนื่องจากน้ำไม่สามารถระบาย

ผ่านไปได้ เพราะมีสิ่งปลูกสร้างกีดขวางและเมื่อเกิดฝนตกหนักต่อเนื่อง ก็ยังทำให้เกิดน้ำท่วมขัง แม้ว่าจะมีพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับจำนวนประชากร แต่ด้วยการวางแผนในการรับมือกับปัญหาทำให้สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เช่นในกรณีน้ำท่วมปี 2554 ทางเทศบาลนครนนทบุรีมีการวางแผนยุทธศาสตร์และทำแผนป้องกันน้ำท่วมรวมถึงจัดเตรียมความพร้อมทางด้านทรัพยากรอย่างครบครัน ทำให้เมื่อเกิดน้ำท่วมก็ยังสามารถรับมือกับปัญหาไว้ได้และเป็นต้นแบบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่ต่างๆสามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาปรับใช้ในการจัดการกับภัยพิบัติ ซึ่งสิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่าจริงๆแล้วปัญหาเรื่องขนาดพื้นที่มีผลต่อการบริการจัดการก็จริง แต่หากมีการวางแผนการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพปัญหาเหล่านี้ก็จะไม่เกิดขึ้นหรือได้รับการแก้ไขได้ทันท่วงทีและอาจจะช่วยลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอีกด้วย

การทำงานแบบร่วมมือและบูรณาการ

เทศบาลนครนนทบุรีมีการจัดการกับอุทกภัยในรูปแบบการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน อาทิ ภาครัฐ ที่มีหลายเทศบาลให้ความช่วยเหลือทั้งด้าน การเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ภาคเอกชนจะมาเป็นรูปแบบการบริจาคเงินสิ่งของ ภาคประชาสังคมที่ให้ความร่วมมือในด้านกำลัง การลงแรง โดยเทศบาลนครนนทบุรีคำนึงถึงว่าหากทำงานเพียงองค์กรเดียวการจัดการกับอุทกภัยในครั้งนี้จะเป็นไปได้ยากที่จะป้องกันปัญหาในพื้นที่เนื่องจากทรัพยากรที่เทศบาลนครนนทบุรีมีอาจไม่เพียงพอในการจัดการ เช่น ด้านกำลังคน เทศบาลมีบุคลากรเพียง 1,600 คน ซึ่งไม่เพียงพอต่อการจัดการอุทกภัยจึงต้องขอความร่วมมือจากภาคประชาชนและภาคเอกชนในพื้นที่ เพื่อช่วยบรรจุทรายใส่ถุง ด้วยการแบบอาศัยความร่วมมือ

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ทำให้การจัดการกับอุทกภัยในครั้งนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมไปถึงรูปแบบการจัดการแบบบูรณาการที่มีการนำแนวความคิดและความรู้ใหม่ๆ ด้านการจัดการกับอุทกภัยมาใช้ เช่น การนำเทคโนโลยีสมัยมาใช้ในการจัดการปัญหาในครั้งนี้ คือ การติดต่อประสานงานจากเดิมที่ติดต่อกับคนลงพื้นที่ได้ยาก แต่ในอุทกภัยครั้งนี้มีการนำแอปพลิเคชันในสมาร์ตโฟนมาช่วยในการติดต่อประสานงานได้ง่ายขึ้น

มีอิสระจากส่วนกลางมีความเข้มแข็งโดยมีกฎหมายรองรับ เทศบาลนครนนทบุรี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2498 และมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะจากเทศบาลเมืองเป็นเทศบาลนครนนทบุรีในวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2538 ทำให้เทศบาลนครนนทบุรีมีอำนาจในการจัดการมากขึ้นไปทั้งในด้านพื้นที่และงบประมาณที่ได้ส่งผลให้สามารถจัดการปัญหาอุทกภัยในครั้งนี้ได้ด้วยตนเองและมีประสิทธิภาพ ในการจัดการอุทกภัยเทศบาลนครนนทบุรีมีงบประมาณในการจัดการเป็นจำนวนมาก โดยใช้งบประมาณของทางเทศบาลนครนนทบุรีที่ได้จากการเก็บภาษีในท้องถิ่นมาใช้และได้มาจากงบประมาณประจำปีซึ่งจริงๆ แล้ว ไม่เพียงพอต่อการจัดการ ทำให้เทศบาลนครนนทบุรีต้องเบิกจ่ายจากเงินสะสมของตนเองเพื่อการแก้ไขปัญหาระงัดด่วน ทำให้ใช้งบประมาณของเทศบาลนครนนทบุรีไปถึง 78 ล้านบาท การจัดการกับพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบได้มีการจัดสรรอุปกรณ์บุคลากร เครื่องจักร ไปยังตามพื้นที่ต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบอย่างดี เนื่องจากมีอำนาจในการบริหารจัดการตนเอง มีความรู้และเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการอุทกภัยในพื้นที่ได้เหมาะสม

ทำให้การแก้ไขปัญหามียุทธศาสตร์และมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน และอำนาจในการจัดการ โดยจัดทีมลงไปแก้ไขปัญหาและมีอิสระในการใช้งานบุคลากรของหน่วยงานต่างๆ ยังทำให้การแก้ไขในจุดที่เป็นปัญหาทำให้เกิดความรวดเร็วและประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่ การแก้ไขปัญหาด้วยตนเองอย่างเข้มแข็งและการตัดสินใจด้วยตัวเองอย่างมีอิสระ ช่วยให้พื้นที่ของเทศบาลนครนนทบุรี ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์อุทกภัยในครั้งนี้ไม่หนักเท่าพื้นที่อื่น รวมถึงยังช่วยเหลือพื้นที่ต่างๆ ใกล้เคียงได้อีกด้วย

การจัดลำดับเทศบาลนครนนทบุรี การจัดลำดับในการปกครองของประเทศไทย มีการแบ่งลำดับชั้นของการปกครอง แบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยการปกครองทั้ง 3 ส่วน มีกิจกรรมและอำนาจหน้าที่ภารกิจแตกต่างกันไปแยกออกไปตามขนาดและความหนาแน่นของประชาชน ซึ่งจะมีหน้าที่ภารกิจแตกต่างกันออกไปตามขนาดขององค์กรที่จัดขึ้น โดยการแบ่งลำดับชั้นของการปกครองท้องถิ่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ รูปแบบทั่วไป คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล รูปแบบพิเศษคือ กรุงเทพมหานครและพัทยา ซึ่งจังหวัดนนทบุรีมีหน่วยการปกครองทั้งสามรูปแบบคือ องค์การบริหารจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล

การแบ่งชั้นของหน่วยการปกครองท้องถิ่น แบ่งออกเป็นสองชั้น คือ ชั้นบน กับ ชั้นล่าง โดยชั้นบนจะมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีหน้าที่บริหารพื้นที่โดยรวม ภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กกว่าทำไม่ได้และพื้นที่ทับซ้อนระหว่างหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ขนาดกลาง ในจังหวัดนนทบุรีมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับล่าง คือ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลและจัดการบริการสาธารณะในเขตพื้นที่ของตนเอง เทศบาลจะดูแลในเขตพื้นที่เมืองเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและเขตพื้นที่อุตสาหกรรมมีองค์การบริหารส่วนตำบลดูแลพื้นที่ชนบทหรือพื้นที่เกษตรกรรมเป็นหลัก

ถึงแม้จะมีการแบ่งระดับระหว่างชั้นบนกับชั้นล่าง แต่ระดับชั้นนั้นไม่สามารถสั่งการได้เพราะมีฐานะเทียบเท่ากันและมาจากการเลือกตั้งของประชาชน เทศบาลนครนนทบุรีอยู่ในเขตการปกครองชั้นล่างแต่ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครนนทบุรีบางภารกิจที่ทับซ้อนกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีที่เป็นการปกครองท้องถิ่นระดับบน ทำให้ในบางภารกิจจะต้องมีการทำงานร่วมกัน เป็นการช่วยกันคิดช่วยกันทำ ค่อยพึ่งพาอาศัยกันเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

สรุปและอภิปรายผล

อุทกภัยในปี 2554 ที่เกิดขึ้น ได้ครอบคลุมเป็นบริเวณกว้าง และทำให้มีท้องถิ่นจำนวนมากได้รับผลกระทบ ซึ่งในแต่ละพื้นที่ได้รับความเสียหายแตกต่างกันออกไป ตามการวางแผนการป้องกันหรือจากความพร้อมในการรับมือต่อสถานการณ์ของท้องถิ่น ซึ่งเมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้น การคาดหวังความช่วยเหลือจากภาครัฐจึงเป็นไปได้ยาก เพราะรัฐบาลต้องกระจายกำลังไปช่วยเหลือท้องถิ่นต่างๆ จำนวนมากบางครั้งความช่วยเหลือก็ไม่ทันหรือไม่เพียงพอต่อความต้องการของท้องถิ่นหรือมีปัญหาอุปสรรคทำให้ไม่สามารถส่งความช่วยเหลือไปได้ทัน ดังนั้น

ท้องถิ่นจำเป็นต้องระดมทรัพยากรในพื้นที่ให้ได้อย่างมากที่สุด โดยเฉพาะการเตรียมบุคลากรของตนเองให้มีความพร้อม ความชำนาญรอบรู้ทั้งพื้นที่ รู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง รวมถึงการสำรวจจัดทำแผนงานหรือโครงการป้องกันไว้ล่วงหน้า เช่น ในกรณีการบริหารจัดการอุทกภัยของเทศบาลนครนนทบุรี ในปี 2554 จะพบว่าการเกิดอุทกภัย ทางเทศบาลได้มีการประชุมติดตามสถานการณ์ และสำรวจข้อมูลพื้นที่ที่จะต้องดำเนินการป้องกันหรือวิธีป้องกันไว้ก่อนจึงทำให้ สามารถป้องกันหรือลดความรุนแรงของภัยพิบัติที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี การบริหารจัดการกับอุทกภัยของเทศบาลนครนนทบุรีถือได้ว่ามีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จที่สามารถเป็นแบบอย่างให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นได้ อย่างไรก็ตามการป้องกันภัยพิบัติในแต่ละพื้นที่ย่อมมีแนวทางที่แตกต่างกันไปโดยจะตั้งค่านึงถึงลักษณะพื้นที่และทรัพยากรที่แต่ละท้องถิ่นมีและการมีอิสระในการบริหารจัดการอุทกภัยของเทศบาลนครนนทบุรีโดยปราศจากการควบคุมจากส่วนกลาง สะท้อนให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการบริหารจัดการโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาส่วนกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. การวางแผน กระบวนการวางแผนถือเป็นปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อการจัดการและการดำเนินการในทุกรูปแบบ ซึ่งหากแนวทางการดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพจะทำให้เกิดปัญหาและไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้จากการศึกษาการบริหารจัดการอุทกภัยของเทศบาลนครนนทบุรีทำให้พบว่า ถึงแม้จะมีความพยายามในการวางแผนเพื่อรับมือกับภัย

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พิบัติอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นแล้ว การดำเนินการก็ยิ่งประสบกับปัญหาในหลายรูปแบบ ดังนั้นนอกเหนือจากการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการเชื่อมโยงกับภัยพิบัติอย่างสม่ำเสมอและควรมีการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการจัดการกับภัยพิบัติที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกรูปแบบ นอกจากนั้นการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและผู้เชี่ยวชาญด้านภัยพิบัติอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้กระบวนการวางแผนและการดำเนินการเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การมีส่วนร่วม การรับมือกับภัยพิบัติเป็นสิ่งสำคัญที่ควรมีการเตรียมพร้อมอย่างสม่ำเสมอ และการรับมือกับภัยพิบัติในทุกรูปแบบควรใช้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อสถานการณ์และสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในกรณีของอุทกภัยในปี 2554 ที่เกิดขึ้น เทศบาลนครนนทบุรีไม่สามารถดำเนินการเพียงหน่วยงานเดียวได้ ความสำเร็จในครั้งนี้เกิดขึ้นจากการอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วน อาทิเช่น ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือในแต่ละช่วงที่เกิดภัยพิบัติ ดังนั้นการจะดำเนินการรับมือกับภัยพิบัติในครั้งต่อไป ควรมีการวางแผนและสร้างความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดการติดตามและดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการรับมือกับภัยพิบัติอย่างต่อเนื่องและเพื่อประโยชน์ในการสร้างความร่วมมืออย่างมั่นคง

3. ความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เทศบาลนครนนทบุรีถือว่าการปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีซึ่งเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่เนื่องจากเป็นเทศบาลนคร ซึ่งมีจำนวนประชากรเป็นจำนวนมากในพื้นที่ ทำให้การบริหารจัดการเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น ดังนั้นในการดำเนินการต่างๆจึงต้องอาศัยความอิสระควบคู่กันไป เพื่อให้เทศบาลนครนนทบุรี สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา ถึงแม้เทศบาลนครนนทบุรีจะเป็นเทศบาลขนาดใหญ่แต่ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นยังต้องอาศัยส่วนกลางในการติดต่อขอความช่วยเหลือ บางกรณี ซึ่งปัญหาของการปกครองท้องถิ่น โดยมากเกิดขึ้นจากการพยายามแทรกแซงของส่วนกลางทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามศักยภาพได้อย่างเต็มที่ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง จะส่งผลให้ทุกพื้นที่สามารถรับมือกับปัญหาตามแนวทางการเข้าใจต่อพื้นที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในกรณีเทศบาลนครนนทบุรีถึงแม้ในช่วงที่เกิดอุทกภัยจะสามารถตัดสินใจเลือกวิธีการที่จะรับมือกับภัยพิบัติได้ เนื่องจากเป็นสถานการณ์ในภาวะฉุกเฉิน แต่เมื่อสถานการณ์กลับเข้าสู่ภาวะปกติ การตัดสินใจก็จะกลับไปสู่ภายใต้ขอบเขตที่ถูกจำกัดไว้ตามระเบียบ ดังนั้นหากเทศบาลนครนนทบุรีสามารถดำเนินการตัดสินใจได้อย่างอิสระในทุกกรณี จะทำให้การดำเนินการของเทศบาลนครนนทบุรีประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น (พรศรี กิจธรรม และคณะ, 2557)

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เอกสารอ้างอิง

- Journal of Meteorology. (2011). **Rainfall and flood in 2011**. Meteorology, (3), 1-5.
- Mr. Kumnai Apiprachayasakul. (2012). **Thailand flood crisis 2011**. Bangkok: Focus Publishing.
- Nonthaburi City Municipality. (2013). **Flood Protection Solutions**. Searched on 5 Apr 61, from the website: <http://nakornnont.go.th>.
- Tydat Mala, Soontornchai Chopyod and Pisan Pormpitakkul. / **“Guidelines for Flood Management: A Case Study of Nonthaburi City Municipality”**. Research Report / published year 2010.
- Pornsri Kitjachum and Nonthaburi City Municipality Teams. (2014). **Flood crisis at the Great Hurricane 2011**. Printed at 1 Nonthaburi: Duo-Art Co., Ltd.
- Satit Wongananont. (2011). **The Great Flood of Thailand 2011 with Economic Impact**, 2 (1), 2-7.
- Public Health Office. (2013). **Environmental Management Nonthaburi Municipality**. Printed at 1. Nonthaburi.
- Unidentified. (2013). **The Flood of the Year 2011**. Retrieved on April 2, 2006, from the website: <http://www.thaiwater.net/currnt/flood4.html>.

Other

- Panupong Attiya (interview) April 11, 2018.